

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА**

**Кафедра реабілітаційної медицини, фізичної терапії та
спортивної медицини**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради
Протокол № 1 «22» 01 2025 р

Голова вченої ради,
чл. НАМН України, професор
Олександр Толстанов
Олександр ТОЛСТАНОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Громадське здоров'я та загальні питання реабілітації в сфері охорони
здоров'я»**

Освітньо-професійна програма	Протезування-ортезування
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	224 Технології медичної діагностики та лікування
Спеціалізація	224.02 «Протезування-ортезування»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Мова навчання	Українська мова
Обсяг дисципліни	90 год / 3 кредитів

Київ – 2025

Робочу програму нормативної навчальної дисципліни «Громадське здоров'я та загальні питання реабілітації в сфері охорони здоров'я» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Протезування-ортезування», навчальних та робочих навчальних планів, підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня Магістр за спеціальністю 224 Технології медичної діагностики та лікування та відповідних нормативних документів.

РОЗРОБНИКИ:

Олександр ВЛАДИМИРОВ, завідувач кафедри реабілітаційної медицини, фізичної терапії та спортивної медицини НУОЗ України імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор

Наталія ВЛАДИМИРОВА, професор кафедри реабілітаційної медицини, фізичної терапії та спортивної медицини НУОЗ України імені П. Л. Шупика

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Михайло ГОЛУБЧИКОВ, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування НУОЗ України імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор
Ігор ХУДЕЦЬКИЙ, авідувач кафедри біобезпеки і здоров'я людини Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», доктор медичних наук, професор

Гарант ОПШ

Олександр ВЛАДИМИРОВ, завідувач кафедри реабілітаційної медицини, фізичної терапії та спортивної медицини НУОЗ України імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни обговорена та схвалена на засіданні кафедри реабілітаційної медицини, фізичної терапії та спортивної медицини.
Протокол № 20 від 19 грудня 2024 року

Завідувач кафедри професор _____ **Олександр Владимиров**

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні вченої ради медичного факультету, протокол № 1 від 15 січня 2025 року

Голова ВРФ професор _____ **Ольга Процюк**

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри протокол " ____ " _____ 202_ № _____
Завідувач кафедри _____
(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ, посада, вчене звання, науковий ступінь)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри протокол " ____ " _____ 202_ № _____
Завідувач кафедри _____
(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ, посада, вчене звання, науковий ступінь)

1. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Громадське здоров'я та загальні питання реабілітації в сфері охорони здоров'я» - це обов'язкова компонента освітньо-професійної програми «Протезування-ортезування» спеціальності 224 Технології медичної діагностики та лікування. Загальний опис навчальної дисципліни подано в таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Опис		
1. Загальна характеристика дисципліни			
Галузь знань	22 Охорона здоров'я		
Спеціальність	224 Технології медичної діагностики та лікування		
Спеціалізація	224.02 Протезування-ортезування		
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень		
Мова навчання	українська		
Кількість годин	90		
Кількість кредитів	3		
2. Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання			
	очна денна	очна вечірня	заочна
Рік підготовки	1	-	-
Семестр	2	-	-
Лекції	18	-	-
Практичні	18	-	-
Семінарські		-	-
Лабораторні	-	-	-
Самостійна робота	54	-	-
Вид контролю	Залік	-	-

2. Місце, мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Дисципліна формує системне розуміння концепції громадського здоров'я та ролі реабілітації у системі охорони здоров'я. Дисципліна спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння громадського здоров'я, ролі реабілітації в системі охорони здоров'я, принципів профілактики, міжсекторальної взаємодії, організації реабілітаційної допомоги на рівні громади та держави.

2.2. Мета дисципліни:

Формування у здобувачів вищої освіти здатності аналізувати стан здоров'я населення, планувати та реалізовувати реабілітаційні втручання в системі охорони здоров'я з урахуванням принципів громадського здоров'я, профілактики та міждисциплінарної взаємодії

2.3. Завданнями вивчення дисципліни сформувати розуміння концепції громадського здоров'я та її зв'язку з реабілітацією; ознайомити з організацією реабілітаційної допомоги в системі охорони здоров'я України; сформувати навички аналізу потреб населення у реабілітаційних послугах; розвинути здатність застосовувати біопсихосоціальну модель у громадському здоров'ї; підготувати до роботи в мультидисциплінарних командах на рівні громади.

2.4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Дисципліна базується на знаннях з фізіології, санології, основ реабілітації, соціальної медицини та є основою для подальшого вивчення клінічної та громадської реабілітації

3. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Відповідно до освітньої програми «Протезування-ортезування» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

ПРН 1. Знаходити ефективні доказові рішення у клінічних умовах (протезно-ортопедичні підприємства, реабілітаційні центри та заклади охорони здоров'я), реалізуючи їх з метою визначення та забезпечення потреб пацієнта у протезуванні або ортезуванні.

ПРН 2. Застосовувати знання та уміння із загальної та професійної підготовки при вирішенні спеціалізованих завдань, таких як: обстеження пацієнта, розуміння діагностичної документації, розробка плану реабілітації пацієнта, що включає протезування/ортезування.

ПРН 4. Вміти ефективно працювати у складі мультидисциплінарної команди, орієнтуючись на пацієнта та керуючись принципами професійної та етичної практики.

ПРН 7. Аргументувати висновки та виявляти зв'язки між сучасними концепціями в організації процесу управління практикою, яка включає протезування-ортезування, на кожному етапі професійної діяльності.

ПРН 9. Знаходити можливості для самоосвіти демонструвати, демонструвати уміння представити і оцінити власний досвід та аналізувати й застосовувати досвід колег, демонструвати здатність обміну досвідом з іншими спеціалістами у сфері реабілітації, яка включає протезування-ортезування.

ПРН 10 Самостійно аналізувати наукову літературу та застосовувати найкращі наявні докази для вирішення важливих проблем або питань у сфері протезування та ортезування.

ПРН 12. Виявляти, узагальнювати та вирішувати проблеми, що виникають в процесі професійної діяльності та формувати почуття відповідальності за виконувану роботу.

ПРН 14. Мати необхідні клінічні навички для надання комплексних послуг з протезування-ортезування, які сприяють покращенню якості життя пацієнта

ПРН 16. Координувати, модифікувати і комбінувати різні методи дослідження з метою виконання типових і нетипових професійних завдань.

4. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

Навчальна дисципліна «Громадське здоров'я та загальні питання реабілітації в сфері охорони здоров'я» дозволяє набути здобувачам вищої освіти наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та задачі дослідницького та/або інноваційного характеру під час професійної діяльності у сфері протезування-ортезування.

Загальні компетентності (ЗК) :

ЗК03. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК07. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК09. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК01. Знання наукової основи предмета, обізнаність у поточних дослідженнях і розробках, а також розуміння зв'язку між наукою та перевіреним досвідом і практичного значення цього.

СК05. Здатність самостійно та у співпраці з пацієнтом здійснювати заходи, які включають протезування-ортезування, та виступати в ролі технічного спеціаліста в межах усієї реабілітаційної програми.

СК07. Здатність керувати практикою та контролювати безпеку фахівців ортопедичної майстерні під час роботи.

СК 15 Здатність презентувати та обговорювати (усно та письмово) заходи та результати реабілітації, яка включає протезування-ортезування, із зацікавленими сторонами, а також документувати їх відповідно до вимог.

5. Програма навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна структурована за модульним принципом і складається з 2 навчальних модулів, а саме: навчального модуля № 1 «Основи громадського здоров'я», навчального модуля № 2 «Реабілітація в системі охорони здоров'я».

Кожен модуль навчальної дисципліни є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання. Змістовне наповнення програми навчальної дисципліни у таблиця 2.

Таблиця 2.

Код теми	Назва модулю, теми	Перелік основних питань теми
	2	3
Модуль 1. «Основи громадського здоров'я»		
1.1.	Громадське здоров'я в умовах зростання травматизму та інвалідизації населення.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні епідеміологічні тенденції травм і ампутацій; 2. Вплив воєнних та соціальних факторів на потребу в протезно-ортопедичній допомозі; 3. Роль профілактики та раннього втручання
1.2.	Соціальні детермінанти здоров'я та доступність протезування й ортезування	<ol style="list-style-type: none"> 1. нерівність у доступі до реабілітаційних послуг 2. вплив соціально-економічних чинників на якість життя осіб з інвалідністю 3. громадське здоров'я як інструмент подолання бар'єрів доступності
1.3	Політика громадського здоров'я та державні програми забезпечення технічними засобами реабілітації	<ol style="list-style-type: none"> 1. національні стратегії у сфері громадського здоров'я 2. фінансування та регулювання протезно-ортопедичної допомоги 3. роль фахівця з протезування-ортезування у реалізації державних програм
Модуль 2. «Реабілітація в системі охорони здоров'я»		
2.1.	Сучасна система реабілітації: інтеграція протезування-ортезування у безперервний реабілітаційний процес	<ol style="list-style-type: none"> 1. Реабілітаційний маршрут пацієнта 2. Мультидисциплінарна реабілітаційна команда 3. Місце протезиста-ортезиста в системі охорони здоров'я
2.2.	Біопсихосоціальна модель реабілітації осіб з порушеннями опорно-рухового апарату	<ol style="list-style-type: none"> 1. застосування МКФ у клінічній та реабілітаційній практиці 2. оцінка функціонального стану та участі 3. роль протезування в підвищенні якості життя
2.3	Інноваційні реабілітаційні технології та	<ol style="list-style-type: none"> 1. телереабілітація та дистанційний

	цифрові рішення в протезуванні й ортезуванні	моніторинг 2. цифрове моделювання, 3D-технології 3. персоналізовані реабілітаційні програми
--	--	---

6. Структура навчальної дисципліни

(навчально-тематичний план викладання дисципліни)

Код теми	Назва освітнього модулю, теми	Денна форма навчання (кількість годин)					
		Усього	лекції	семінарські	практичні	самостійна робота	індивідуальна робота
Модуль I. Теоретичні та практичні основи сучасної реабілітаційної моделі							
Тема 1.1.	Громадське здоров'я в умовах зростання травматизму та інвалідизації населення. Роль профілактики та раннього втручання 1. Сучасні епідеміологічні тенденції травм і ампутацій; 2. Вплив воєнних та соціальних факторів на потребу в протезно-ортопедичній допомозі;	10	2	-	2	6	-
Тема 1.2.	Соціальні детермінанти здоров'я та доступність протезування й ортезування. Громадське здоров'я як інструмент подолання бар'єрів доступності 1. нерівність у доступі до реабілітаційних послуг 2. вплив соціально-економічних чинників на якість життя осіб з інвалідністю	14	4	-	2	8	-
Тема 1.3.	Політика громадського здоров'я та державні програми забезпечення технічними засобами реабілітації. Роль фахівця з протезування-ортезування у реалізації державних програм 1. національні стратегії у сфері громадського здоров'я 2. фінансування та регулювання протезно-	12	2	-	2	8	-

	ортопедичної допомоги						
	МКР№1	10	2	-	2	6	-
Усього кредитів / годин за модулем I		48	10	-	10	28	-
Модуль 2. Реабілітація в системі охорони здоров'я							
Тема 2.1	Сучасна система реабілітації: інтеграція протезування-ортезування у безперервний реабілітаційний процес. 1. Реабілітаційний маршрут пацієнта 2. Мультидисциплінарна реабілітаційна команда Місце протезиста-ортезиста в системі охорони здоров'я	8	2	-	-	6	-
Тема 2.2.	Біопсихосоціальна модель реабілітації осіб з порушеннями опорно-рухового апарату 1. застосування МКФ у клінічній та реабілітаційній практиці 2. оцінка функціонального стану та участі Роль протезування в підвищенні якості життя	12	2	-	2	8	-
Тема 2.3.	Інноваційні реабілітаційні технології та цифрові рішення в протезуванні й ортезуванні	10	2	-	2	6	-
	МКР№2	10	2	-	2	6	
Усього кредитів / годин за модулем II		42	8	-	8	26	-
Підсумковий контроль		3/90	18	-	18	54	-

7. Самостійна робота

Код теми	Зміст самостійної роботи	Обсяг годин
		денна форма
Тема 1.1	Громадське здоров'я в умовах зростання травматизму та інвалідизації населення.	6
Тема 1.2.	Рамки та компетенції фізичної терапії 1. Реабілітація в рамці системи охорони здоров'я 2. Рамки компетентностей фізичного терапевта. 3. Компетентність професійної організації	8
Тема 1.3.	Система критеріїв доказовості наукових джерел та вибір валідних методик втручання у фізичній терапії 1. Практична діяльність заснована на доказовості 2. Клінічне мислення в структурі професійної діяльності фізичного	8

	терапевт 2.1.PedRO та PICO формати клінічного мислення фізичного терапевта	
Тема 2.1.	Сучасні проблеми в професійної та дослідницько-інноваційній діяльності у фізичній терапії. 1. Проблематика практики втручання фізичного терапевта, заснована на доказах та критичного аналізу. 2.Проблематика валідного підбору інструментів оцінки 3.Комунікація з іншими представниками мультидисциплінарної реабілітаційної команди	6
Тема 2.2.	Сучасні проблеми професійної діяльності фізичної терапії осіб різних вікових груп 1.Раннє втручання фізичного терапевта. 2.Втручання фізичного терапевта у педіатрії 3. Втручання фізичного терапевта для дорослого населення 4.Втручання фізичного терапевта у геріатрії	8
Тема 2.3.	Інноваційні реабілітаційні технології та цифрові рішення в протезуванні й ортезуванні 1. телереабілітація та дистанційний моніторинг 2. цифрове моделювання, 3D-технології персоналізовані реабілітаційні програми	6

Самостійна робота передбачає виконання індивідуальних проєктів з дотриманням норм академічної доброчесності:

1. Формування бібліографічного списку використаних джерел за ДСТУ за наданою темою (модуль 1);
2. Підготовка анотації дослідження з вказуванням всіх категорій та методів за запропонованою темою (модуль).

8. Перелік питань для підсумкового контролю

Модуль 1 Основи громадського здоров'я

1. Поняття громадського здоров'я та його зв'язок із реабілітацією.
2. Сучасні епідеміологічні тенденції травматизму, ампутацій та інвалідизації населення.
3. Вплив воєнних і соціальних факторів на потребу у протезно-ортопедичній допомозі.
4. Роль профілактики та раннього втручання у зменшенні інвалідизації.
5. Соціальні детермінанти здоров'я та їх вплив на доступність протезування й ортезування.
6. Нерівність у доступі до реабілітаційних послуг: причини та шляхи подолання.
7. Громадське здоров'я як інструмент подолання бар'єрів доступності для осіб з інвалідністю.
8. Політика громадського здоров'я в Україні.
9. Державні програми забезпечення технічними засобами реабілітації.
10. Фінансування та регулювання протезно-ортопедичної допомоги.
11. Роль фахівця з протезування-ортезування у реалізації державних програм.
12. Сучасна модель реабілітаційного процесу.
13. Принципи реабілітації у системі охорони здоров'я.
14. Етапи реабілітаційного процесу.
15. Міжнародна класифікація функціонування (МКФ): структура та значення.
16. Застосування МКФ у формуванні реабілітаційного діагнозу.

17. Постановка цілей реабілітації за SMART-принципом.
18. Поняття реабілітаційного прогнозу та реабілітаційного потенціалу.
19. Мультидисциплінарна та трансдисциплінарна команда: переваги й недоліки.
20. Роль протезиста-ортезиста у мультидисциплінарній команді.
21. Індивідуальний план реабілітації (ІПР): структура та значення.

Модуль 2 Реабілітація в системі охорони здоров'я

1. Сучасна система реабілітації в Україні.
2. Реабілітаційний маршрут пацієнта.
3. Інтеграція протезування-ортезування у безперервний реабілітаційний процес.
4. Місце протезиста-ортезиста в системі охорони здоров'я.
5. Біопсихосоціальна модель реабілітації: складові та практичне значення.
6. Оцінка функціонального стану та участі пацієнта.
7. Роль протезування у підвищенні якості життя.
8. Принцип доказовості у реабілітації.
9. Рівні доказовості наукової інформації.
10. Рандомізовані контрольовані дослідження у реабілітації.
11. Критичне оцінювання наукової інформації.
12. Бази даних доказової інформації (PedRO, PubMed, Cochrane тощо).
13. Критерії вибору валідних інструментів оцінювання.
14. Критерії вибору реабілітаційних втручань.
15. Інноваційні технології в протезуванні та ортезуванні.
16. Телереабілітація та дистанційний моніторинг.
17. Цифрове моделювання та 3D-технології у протезуванні.
18. Персоналізовані реабілітаційні програми.
19. Особливості втручання у педіатрії.
20. Особливості втручання у дорослих пацієнтів.
21. Особливості втручання у геріатрії.
22. Надання реабілітаційних послуг у громаді.
23. Етичні принципи діяльності фахівця з реабілітації

9. Методи навчання

Для активізації процесу навчання здобувачів освіти в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

✓ *на лекціях* чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів освіти на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; здобувачі освіти заохочуються до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

✓ *на практичних заняттях* запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; лабораторні роботи; виконання дослідів; метод проєктів (проєктування); мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи здобувачів освіти є чіткий контроль відвідування здобувачами освіти занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

10. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання здобувачів в НУОЗ України імені П. Л. Шупика проводиться з використанням рейтингової системи (далі - ЄКТС), в основу якої покладено поопераційний контроль і накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну діяльність здобувачів у процесі навчання.

Методи оцінювання на поточному/періодичному контролі: усне опитування, модульні контрольні письмові роботи, оцінювання виконання індивідуальних завдань, оцінювання розв'язання розрахункових задач, захист результатів практичних, лабораторних робіт, оцінювання доповідей, оцінювання активності на занятті, тестування (бланкове або комп'ютерне), оцінювання есе, оцінювання виконання практичних навичок, захист історії хвороби.

Методи оцінювання на підсумковому контролі: залік.

Приклад шкали оцінювання

Поточний контроль												Підсумковий контроль	Сума
120												80	200
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	МКР№1	T1	T2	T3	T4	T5	МКР№2		
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10		

Розмір шкали ЄКТС із навчальної дисципліни для спеціальностей галузі знань 22 Охорона здоров'я дорівнює 200 балам (на підставі листа МОЗ № 0804-47/10395 від 15.04.2014), а мінімальна позитивна оцінка починається зі 111 балів; для спеціальностей інших галузей знань – дорівнює 100 балам, а мінімальна позитивна оцінка починається з 61 балу.

Для занесення балів оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти у відомість обліку успішності та індивідуальний план здобувача вищої освіти використовується таблиця співвідношення між здобутими результатами успішності здобувача та ЄКТС оцінками.

Оцінка ЄКТС	Оцінка у національній шкалі	Сума балів	
	залік	ECTS	Галузь знань 22 Охорона здоров'я
		100 балів	200 балів
A (відмінно)	Зараховано	90 - 100	170 – 200
B (дуже добре)		82 - 89	155 – 169
C (добре)		75 - 81	140 – 154
D (задовільно)		68 - 74	125 – 139
E (достатньо)		61 - 67	111 – 124

FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	Не зараховано	35 - 60	60 – 110
F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням		0 - 34	0 – 59

11. Рекомендований бібліографічний список

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» №1053-IX (2020) Визначає сучасну модель реабілітації, мультидисциплінарну команду, реабілітаційний маршрут, ППР.
2. Закон України «Про громадське здоров'я» №2573-IX (2022). Формує розуміння соціальних детермінант здоров'я, профілактики, ролі громади.
3. Основи законодавства України про охорону здоров'я №2801-XII. Базовий документ, що визначає організацію системи охорони здоров'я.
4. Постанова КМУ №321 від 05.04.2012 «Про затвердження Порядку забезпечення допоміжними засобами реабілітації». Ключовий документ для теми протезування-ортезування та ТЗР.
5. Наказ МОЗ України №590 від 29.03.2021 «Про впровадження Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) в систему охорони здоров'я».

Основна література

1. World Health Organization. International classification of functioning, disability and health (ICF). Geneva: WHO; 2001.
2. World Health Organization. Rehabilitation in health systems: guide for action. Geneva: WHO; 2019.
3. World Health Organization. Package of interventions for rehabilitation. Geneva: WHO; 2023.
4. Gutenbrunner C, Nugraha B, Bickenbach J, et al. White Book on Physical and Rehabilitation Medicine in Europe. Eur J Phys Rehabil Med. 2018;54(2):125-321.
5. Cifu DX, Lew HL, editors. Braddom's Physical Medicine and Rehabilitation. 6th ed. Philadelphia: Elsevier; 2021.
6. O'Sullivan SB, Schmitz TJ, Fulk GD. Physical Rehabilitation. 7th ed. Philadelphia: F.A. Davis; 2019.
7. Chui K, Lusardi M, Jorge M. Orthotics and Prosthetics in Rehabilitation. 5th ed. St. Louis: Elsevier; 2023.
8. Highsmith MJ, Kahle JT, Lewandowski AL. Prosthetics and Orthotics for Physical Therapists. Boca Raton: CRC Press; 2022.
9. Lusardi MM, Jorge M, Nielsen CC. Orthotics and Prosthetics in Rehabilitation: A Case-Based Approach. St. Louis: Elsevier; 2020.
10. Pedretti LW, Early MB. Occupational Therapy: Practice Skills for Physical Dysfunction. 8th ed. St. Louis: Elsevier; 2019.
11. Neumann DA. Kinesiology of the Musculoskeletal System. 3rd ed. St. Louis: Elsevier; 2017.
12. Portney LG. Foundations of Clinical Research: Applications to Evidence-Based Practice. 4th ed. Philadelphia: F.A. Davis; 2020.
13. Atkinson HL, Nixon-Cave K. A Tool for Clinical Reasoning and Reflection Using the ICF Framework. Phys Ther. 2011;91(3):416-30.
14. World Physiotherapy. Policy statement: Description of physical therapy. London: World Physiotherapy; 2019.
15. Gutenbrunner C, Meyer T, Melvin J, Stucki G. Towards a conceptual description of rehabilitation as a health strategy. J Rehabil Med. 2011;43(9):765-9

Додаткова література

1. Вакуленко ЛО, Клапчук ВВ. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії. Тернопіль: ТДМУ; 2019.
2. Самойленко ВВ, Яковенко НП, Петряшев Ю, та ін. Медична і соціальна реабілітація. 2-ге вид. Київ: ВСВ «Медицина»; 2018.
3. Герцик АМ. Теоретико-методологічні основи фізичної реабілітації/фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату. Львів: ЛДУФК; 2018.
4. Афанасьєв СМ. Профілактика первинної інвалідності внаслідок захворювань і травм опорно-рухового апарату засобами фізичної реабілітації. Дніпро: Журфонд; 2017.
5. Богдановська НВ, Кальонова ІВ. Фізична реабілітація засобами фізіотерапії. Суми: Університетська книга; 2024.
6. Григус І. Реабілітаційне обстеження в практиці фізичного терапевта. Одеса: Олді+; 2023.
7. Мухін ВМ. Фізична реабілітація. 3-тє вид. Київ: Олімпійська література; 2009.
8. Воропаєв ДС, Єжова ОО. Основи фізичної реабілітації (загальна характеристика засобів фізичної реабілітації). Суми: СумДУ; 2019.
9. Бугаєнко ТВ, Звіряка ОМ, ред. Сучасні аспекти фізичної терапії та ерготерапії: теорія і практика. Суми: СумДПУ; 2022.
10. Сиволап ВД, Кисельов СМ, Лашкул ДА. Основні принципи доказової медицини. Запоріжжя: ЗДМУ; 2020.
11. Філак ЯФ, Філак ФГ. Протезування та ортезування у фізичній терапії. Львів: ЛДУФК; 2021.
12. Ванюк ДВ, Гурєєва АМ. Технічні засоби реабілітації у фізичній терапії. Запоріжжя: ЗДМУ; 2022.
13. Ванюк ДВ, Гурєєва АМ, Шаповалова НВ, Сокирко ОО. Сучасні адаптивні засоби у фізичній терапії. Запоріжжя: ЗДМУ; 2023.
14. Українська асоціація фізичної терапії. Етичний кодекс фізичного терапевта. Київ: УАПТ; 2020.
15. МОЗ України. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я (адаптований переклад). Київ: МОЗ України; 2021

Інформаційні ресурси

1. Міністерство охорони здоров'я України — накази, стандарти, МКФ, реабілітація <https://moz.gov.ua>
2. Верховна Рада України — база чинного законодавства <https://zakon.rada.gov.ua>
3. Національна служба здоров'я України — фінансування реабілітаційних пакетів <https://nszu.gov.ua>
4. World Health Organization — ICF, документи з реабілітації <https://www.who.int>
5. World Physiotherapy — професійні стандарти фізичної терапії <https://world.physio>
6. PEDro — Physiotherapy Evidence Database — база доказових досліджень з фізичної терапії <https://pedro.org.au>
7. PubMed (NIH) — міжнародна база медичних наукових публікацій <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>
8. Cochrane Library — систематичні огляди доказової медицини <https://www.cochranelibrary.com>
9. Українська асоціація фізичної терапії — етичний кодекс, професійні матеріали <https://uapt.org.ua>
10. Prosthetics and Orthotics International (журнал) — сучасні дослідження з протезування та ортезування

Перегляд (актуалізація) робочої програми навчальної дисципліни здійснюється не рідше одного разу за навчальний рік. Перегляд (актуалізація) робочої програми навчальної дисципліни здійснюється перед початком навчального року із обов'язковим зазначенням у протоколі засідання кафедри.